

Előfizetési ár:

egész évre 20 frt., félévre 10 frt.
negyedévre 5 frt.
beigazolási díj: 6-hasábos petitior
5 kr.; bélyegdíj minden beigazolásért
30 kr.
A „nyiltér“-ben 4-hasábos petitior
20 kr.

AUTONOMIA

Előfizetési pénzek

s a lap kezelését illető minden tár
gyak a szerkesztőséghez (Lakatos
utca 1. sz. a. 1. emeleten) intő-
sodók

Bérmertetlen levelek
el nem fogadtatnak.

Pest, július 5.

Lapunknak az „Autonomiának“ jövő sorsát
t. olvasóinkkal tudatni első rendbeli kötelessé-
günk levén, Istenbe vetett bizalmunk tiszta örö-
mével közöljük az alább következő felhívást.

Köz tudomásu dolog, hogy mult hó 20-kán
itt a fővárosban tartott kath. közgyűlés egy sza-
badelvi kath. lapnak alapítását határozván el, a
szükséges intézkedésekre egy bizottmányt kül-
dött kebeléből.

Ezen bizottmány jónak látta, a már létező
„Autonomiá“-val lépni érintkezésbe.

Oly nevek fénye, annyi szellemi erő csopor-
tulása, hí katolicitás és határozott szabadelvi-
séggel párosulva, nem csak elégnél több kezes-
ség, az ujan indítandó kath. lap irányának és
szellemének katolicitásáról és valódi szabadel-
vőségéről, hanem egyszersmind elégnél több gar-
antia, azon erkölcsi sulyról és döntő befolyás-
ról, melyet a nemzet határozott közvéleménye, a
kor szelleme, s a helyzet exigitája nyújt an-
nak, s a mely ennél fogva hasonlíthatatlanul na-
gyobb mérvben fogja akarátát és céljait érvé-
nyesíthetni a kath. autonomia üdvös megoldása
körüli, mint azt mi, az „Autonomiával“ a legjobb
akarat mellett is csak megközelíthettük volna.

Nagyon egyszerű volt tehát elhatározásunk,
melylyel lapunkat az „Autonomiát“ a nevezett
kath. lapbizottság feltétlen rendelkezése alá bo-
csátottuk.

Az „Autonomia“ e szerint f. hó 15-kén be-
fejezi rögs pályáját, s eddigi czime alatt tovább
élni megszünik. Szelleme, iránya azonban átme-
gy az új lapba.

T. előfizetőink mindegyike rendes folyto-
nossággban kapja az „Autonomia“ helyett, a „Sza-
bad Egyházat“, oly napi lapot, mely nem csak
tulságos arányban fogja előbbi lapját a pótolni,
hanem kétségtelven irodalmi belbecsénél fogva is
a sajtóirodalom színvonalát egy föllani.

Előleges tájékoztalás egyelőre ennyi elég.
Az illető felhívás következőleg szól:

A magyar katolikus közönséghez!

Midőn a n. m. püspöki kar a kath. önkor-
mányzat megalkotása végett június utolsó tize-
dében az egyház megválasztott képviselőit egy-
behívta, e kezdeményezéssel párhuzamosan, a
kath. társadalom más rétegeiben is élénk érdeklő-
dés támadt a nagy reform létesülése iránt.

Érz minden gondolkodó katolikus, a tár-
sadmali fejlődés, haladás minden buzgóbb barát-
ja, hogy a célzott átalakulá; nem csak az egy-
házi élet fejlesztésére, hanem ma-
gának az összes kath. társada-
lomnak emelésére is oly mélyenható
horderővel bír, hogy, e nagy kérdéssel szemben,
vétkes apathia volna, közönyös tétlenségben ma-
radni.

A nagy cél létesítésének forró ohajtása, s
az e körül netalán elkövethető tévedések félelme
tehát sokakat több értekezet tartására gyűjtött
egybe.

Ezen értekezetek mindenkit azon meggyő-
ződésre vezettek, hogy az ohajtott nagy cél
gyors és sikeres elérésére kifejtenő tevékeny-
ségnek mindenek előtt határozottan körvonaloz-
zott tért kell kimutatni, a szellemi moz-
galomnak biztos irányt szabni, az egyházi
önkormányzatra vonatkozó eszméknek sza-
bados kifejezését az elveknék szilárd
praecis formát adni. Minden ha bo-
zás és tétovázás ezekre nézve szintoly káro-
san hatna a szent ügyre, mint a halogatás;
mert ez is, amazok is meghasonlást szülhetné-
nek a kath. társadalomban, mi a célzott kockáz-
tatná.

Megbizást nyertünk ennél fogva, a sajtó te-
rén oly közeget állítani elő, mely a kath. auto-
nomia mivoltának, körének és céljának ismere-
tét terjesztse, az egyházi önkormányzattal kap-
csolatban lévő eszméket tisztázza, a netalán még
szétágazó véleményeknek irányt, a meggyőző-
dések erőit adjon, s ezekre nézve a kath. tár-
sadalom minden rétegei közt szellemi kapcsola-
tot képezve, a törekvésben egyetértést, egységet
eredményezze, a süktet biztosítsa.

Midőn mi e megbizásnak megfelelni ügye-
keznén, a t. közönség elébe lépünk, kétségtelven
mindenki határozott programmot vár tőlünk s
tudni akarja: mit értünk mi az any-
nyiszor emlegetett, sokaktól
áhitott, másoktól talán aggály-
lyal, félelemmel tekintett ka-
thol. egyházi autonomia alatt,
— és mily irányban kívánók
azt megvalósítani?

Ha egy, bár igen sajnálatos, mert széles

körre terjedő, de könnyen megfajtható közö-
nyel nem állnánk szemben, mely a különben oly
nagy fontosságu egyházi életet kellő figyelem
nélkül hagyta, mondhatnók, hogy e kérdés első
részét szintoly meglepőnek tartjuk, mint felesle-
gesnek a választ. De a kérdés másik része, ne-
hogylétreértsünk, szükségessé teszi az első-
nek is világos, szabados megoldását. Ha azon-
ban választunk egynemely várakozót lepne meg,
bizonyára nem a mi hibánk.

Mert mi e tekintetben oly annyira tört utat
találunk magunk előtt, miszerint ámitásnak tar-
tanók állítani, hogy újat mondunk, újat aján-
lunk. Sőt inkább abban találjuk feladatunkat,
hogy hitsorsosainkat gondosan övjük minden el-
téréstől azon kijelölt utról, melyet erre nézve az
egyház főpásztorai és hazánk törvényei kimu-
tatnak.

Mi a magyar püspöki kar nyilatkozatában
az egyházi önkormányzatra nézve, valamint óhaj-
tásaink ébresztőjét s utmutatóját, meggyőződé-
seink támaszát, ugy jogos kívánalmainknak is
teljes kifejezését találjuk. Mi megnyugsunk a
főpásztori szellem bölcsességében és emelkedet-
tségében, mely 1848-ban, azon órában nyilatko-
zott, midőn hazánk ezer éves történelmében a
legnagyobb szerű átalakulás megindult.

„Most, midőn — így szóltak ők — egyhá-
zunk a fejedelmi pártfogás ernyőzete alól ki van
rántva s a bevett vallások sorába állítva; most,
midőn a nép a törvényhozásba választása által
befoly és szavát azonkívül is az igazság és jo-
gosság mellett felemelheti: a kath. egyháznak
saját híveinek védelme alá húzódni.

„A világi katolikusokban észrevehető kö-
zönység egyházi ügyei iránt nem annyira a
vallásosság hiányának tulajdonítható, hanem leg-
inkább azon elszigeteltségnek, melyben egyrészt-
ről a kormány, másrésztől a klerus kirekesztő-
leg kezelték a külegyházi ügyeket és viszo-
nyokat.“

„Ezentul adassék a világiaknak is befolyás
az egyház külvilágának elintézésében; a mi
nem szorosan religioi vagy pápi ügy, mi a lelki
hatalom körén kívül áll, azok tárgyalásának
ezentul egyes egyházi gyülekezetekben, hol a
katolikus nép is választottai által képviselve
legyen.“

Ezekben a magyar katol. püspöki kar há-
rom nagy elvet mond ki és állapít meg tekin-
télyével:

a felekezeti álláspontot — más szóval a
szabad egyházat a szabad ál-
lamban;

a képviselő elvét az egyház
nem szorosan vallási ügyeinek kormányzatában;
és azon elvet, hogy a képviselő alapján ala-
kulandó egyes gyülekezetek befolyásukat min-
denre kiterjesztendik, mi a lelki hatalom körén
kívül áll.

E három elv foglalja magában a kath. au-
tonomia lényegét, mely más szavakkal röviden
így fejezhető ki: a kath. egyház függetlensége
az államhatalomtól, s a kath. hívek összeségé-
nek aránylagos részvéte az egyház minden vilá-
gi ügyeinek intézésében.

A célzott továbbá, melyet egyházunknak a
dolgok ezen új rendében elérnie kell, így mutatja
fel a püspöki kar:

„A szabad-bb alkotmányos institutiók en-
gedményeit kívánja a kath. egyház is magára
alkalmazni, magának oly helyzetet keresendő a
polgárságban (a társadalomban), minővel a pro-
testánsok e honban már régóta bírnak, kik egy-
házaikat a statushatalom föfelügyelése mellett
önmaguk kormányozzák.“

Epen ez értelemben szól egyházunk élő feje az
esztergami érsek s hercegprímás a cultus-mi-
niszterhez 1867-ki szeptemb. 8-án intézett vá-
laszlevelében:

„A kath. egyház — ugymond — jogosan
követeli, hogy önkormányzatára nézve az egy-
ház, iskola s alapítványi terén az autonomiának
azon mértékével ruháztassék fel, melyet a haza
protestáns egyházai élveznek.“

Lehet-e nekünk a kath. autonomia lényegét,
célját, jogkörét és módját világosabban kifejez-
nünk?

De aziránt sem hagy bennünket homályban
az 1848-i püspöki kar, mit értő a protestáns
autonomia alatt, s következőleg miképen akarja
azt a kath. egyházban is megalkotni. Emlékirá-
tában ezt a következő pontokba foglalta:

„Önálló intézkedés az egyházi kormány szer-
vezetére nézve, s független rendelkezés az egy-
házi ügyek körül.

Az egyházi főnököknek az államhatalomtól
független választása.

Az oktatás és nevelés ügyeinek intézése.
Az egyházi és — az egyetem kivételével —
iskolai javak s alapítványoknál, mint tulajdonról
való szabad rendelkezés.

Sőt, hogy a püspöki kar az autonomia lé-
nyegének ezen kifejtésében minden utógondolat
nélkül járt el, bizonyítja azon nyilatkozata,
melyben az apostoli király földvédnöki jogát tár-
gyalja, kimondja, hogy e jog tisztán személyes
joga a királynak, s ha azt az új kormányforma
mellett személyesen nem gyakorolhatná, az egy-
házra esik vissza, s ezért az egyház ügyekézzék
a választás szabadságát magának visszasze-
rezni.

Ily előzmények után mi nem lehetünk hivat-
va akár utat törni, akár új eszméket állítani fel,
vagy új elveket formulálni és reformerekként
szerepelni az átalakulás nagy művében.
A mi hivatásunk egyedül arra szorítkozik,
hogy maga a püspöki kar által meghatározott
elvek beható ismeretét menél szélesebb kö-
rökben terjesztjük, azokat minden oldalról kellő
világosságba állítjuk, s a kath. társadalom min-
den viszonyaira, az egyházi élet egyes részleteire
alkalmazzuk.

Ezt valljuk s hirdetjük megindítandó la-
puk föfeladatának. Hogy tehát a kath. egy-
házi önkormányzatot ezen elvek szerint előbb
megvalósítva láthassuk, ügyekezni fogunk a
megindult szellemi mozgalmat szabályos fejlődés-
ben elősegíteni, a sükerre multhatatlanul szüksé-
ges egyetértés fenntartása végett a maradékot
buzdítani, a rohani akaró túlbuzgókat csillapi-
tani, a küzdelem természetes hevét mérsékelni;
itt az önzés túlterjeszkedéseinek, a megszokott
régibeiz való ragaszkodás apathiajának, amott az
ujitási viszketeg tulcsapongásainak gátot vetni;
emitt a félelem aggályait, amott az éretlen vá-
gyak s jogosulatlan remények tulhajtásait mér-
sékelni. Szóval: ügyekezni fogunk az ellentéte-
ket kiegyeztetni, nehogy akár a megcsontosult
mozdulatlanság, akár a könnyelmű ujítási tulzás
egyháztársadmali átalakulásunk tiszta folyamat
felzavarja s vézes áradattá dagaszsa, mely a
partokat áttörvén, üdv és áldás termésére szánt
magyetésünket elsöpörje s helyébe a pusztulás
iszapját rakja le.

De ezen specifice kathol. társadmali és egy-
házeleti viszonyokon kívüli lapunk még két más
térre is ki fog terjeszkedni.

Társadmali helyzetünkben napilap a min-
dent átható politikai mozgalmak ismertetése né-
kül nem állhat fenn. De maguk a politikai fej-
lemények is sokkal nagyobb hatást gyakorolnak
a kath. társadalomra, mintsem hogy ez azokat
ignorálhatná. Az élet külön ágainak kölcsönös
viszonhatása eredményezi magát az emberi tár-
sadalom fejlődését, haladását is.

A bel- és külpolitika tehát lapunkban is
kellő méltatásra talál. De különleges állás-
pontunk szükségessé teszi, hogy a politika re-
ánk nézve neutrális tér maradjon. S feladatunk-
nak e tekintetben csak egy hiszünk kellőleg
megfelelhetni, ha minden pártállástól tartózkod-
va, tisztán tárgyilagos szempontból fogjuk fel s
beszéljük meg a politikai fejleményeket. E te-
kinetben csak egyről biztosíthatjuk a közönsé-
get, arról, hogy az irány, melyben haladni fo-
gunk, határozottan szabadelvi s hazafias leend,
mely minden korszerű fejlődésnek, haladásnak
utját ügyekezni fog egyengetni.

E társadmali fejlődés, miveltségbeni haladás
előmozdítását tekintjük mi általában lapunk fő-
feladatának; s azért a szellemi s erkölcsi mive-
lődének lapunk hasábjain még egy külön tért
is szándékozunk nyitni.

E tért lapunk tárczája foglalja el, mely
tőlünk kitelhető változatosságban az irodalom
ujabb s régibb kitűnő termékeinek ismertetésé-
vel, méltatásával s bírálatával ügyekvendik elő-
mozdítani közönségünk szellemi művelődését.
Közlendünk essay-ket, vázlatokat a tudomány
és művészet világából. Hatni akarunk a kedély
emelésére, az érzelmek s erkölcsök nemesülésére,
jeles férfiak és nők jellemrajzi, vagy élettörté-
tők egyes jelentékenyebb, tanulságosabb, meg-
ragadóbb mozzanatainak elbeszélése által.

Jelszavunk lesz mindezekben: a szabad-
elvi haladás, a társadmali fej-
lődés, a szellemi s erkölcsi emel-
kedés.

E szándékaink létesítésének némi kezes-
ségeül lapunkat néhány edzett kathol. hazafiak
szellemi vezetése s ellenörködése alá helyezzük.
E tisztelt különösen Horváth Mihály, volt
csanádi püspök, Hoffmann Pál, egyetemi
tanár s képviselő, Kovács Lajos, Prilesz-

ky Tádé és Szilágyi Virgil orsz. képi-
selők bizattak meg.

A szerkesztést Prileszky Tádé képi-
viselő és dr. Hatala Péter, a pesti királyi
egyetem tanára s hittudományi karának tagja
vállalta el.

Munkatársakul az egyházi s világi értelmi-
ség számos tagjai hivatnak fei s ajánlkoztak, az
utóbbiak közül egyelőre következőket sorolunk
fel: Apáthy István, Bartal György,
Bezeredy László, Buday Sándor, Er-
kövy Adolf, Horváth Döme, Huszár
István, Kaucz Gyula, Királyi Pál, Ko-
nek Sándor, Kovács László, gróf Lázár
Kálmán, Majláth István, Osztrovszky
József, b. Perényi Zsigmond, Riedl Sze-
nde, Simon Elek, Szepessy Mih., Szent-
királyi Mór, gr. Szirmai Fer., Stoll
Károly, Terey Pál, Toldy Fer., gr. Vassa
Sámuel, gr. Zichy Antal, gr. Zichy Jenő. De
ezeken kívül is lapunk hasábjai szivesen meg-
nyitattak minden tudósításnak és dolgozatnak,
mely a fentebb kitűzött célokra vonatkozik s
azoknak elérését elősegítheti.

Lapunk czime leend:

„SZABAD EGYHÁZ“

katolikus napilap.

Lapunk első száma f. évi július 15-én fog
megjelenni, s annak megindultával az „Auto-
nomia“ című lap megszűnven, ennek előfizetői
lapunkat vendik az „Autonomia“ helyett. S
nem alaptalanul biztat bennünket a remény,
hogy a tágabb téren s nagyobb erővel meginduló
lapunk teljes kárpótlásul szolgál az „Auto-
nomia“ eddigi előfizetőinek.

Uj előfizetők számára az előfizetés feltételei
következők:

egész évre . . . . . 20 frt
félévre . . . . . 10 frt
évnegyedre . . . . . 5 frt.

A szegényebb sorsu lelkész uraknak adott
eddigi ár-kedvezményt továbbra is fenn hagyjuk.
Pest, 1869. július 5.

A kath. gyűlés megbizott választmánya.

Pest, július 5.

A mult hó 28-ki auton. közgyűlésből kikül-
dött 18 tagu bizottság, mielőtt feladatának a vá-
lasztási törvényjavasltnak kidolgozásához fogott
volna, az irányelvekre nézve akart közös meg-
állapodásra jutni.

E célból naponta zárt-értekezeteket tar-
tott, s majd egyhangulag, majd pedig szavazat-
többséggel hozott határozatokban jelölte ki az
alapot, melyek a nagy kath. congressus vá-
lasztási szabályzatának alkotmányos és szabad-
elvi irányelveit tartalmazták.

Mily irányban működött e bizottság, mily
szellem nyilatkozott a tanácskozmányokban? a
diskretio titka, s mi csak annyit tudunk és így
csak annyit hozhatunk említésbe, a menynyi hi-
rek szárnyain nem csak hozzánk, hanem a nyil-
vánosság egyéb rétegeibe is áthatott.

Közösen lett elfogadva a papi választási
soktitkos szavazási módja.
Az alapság 40 választott papi követ által
fogva képviseltetni, ugy azonban, hogy a papi
követek megyenkénti számarányát, a megyei
papság létszáma, s ha két vagy több megye bir-
napa egyenlő számu papokat, az előnyt a hívek
többsége fogja eldönteni.

A káptalanok külön képvisellettel bírnak.
Az összes káptalanok 4 választott kanonok által
lesznek képviselve. Minthogy tehát külön kép-
viseletet nyernek, az alsó papi követekre nem
szavazhatnak.

A tanítóréndek szintén 4 választott kép-
viselő által lesznek képviselve.

A főpapság 24 püspöke és a pannonhegyi
főpát természetszerűleg tagjai a kath. congressus-
nak.

A papság tehát összesen 73 tag által lenne
képviselet.

A világi képviselőkre nézve következő meg-
állapodások történtek volna.

A világi katolikusok kétannyi képviselőt
küldenek, mint a papok.

Tehát 146 világi képviselő lenne.

Szavazati joggal bir minden teljeskoru kath.,
kivéve a fenyték alatt állókat és az elmebec-
gekét.

A világi képviselők mindegyike mintegy 60
ezer lelket fogna képviselni.

Az egyházmegyék egyházi választó kerüle-

tekre fognak osztani, a minden kerület 1 képviselőt küld.

Ezen alapelvek megállapítását szerencsésen befejezvé, a bizottság kebeléből egy háromtagú albizottságot delegált, mely a választási szabályokat ezen irányelvek alapján fogalmazza, a megállapodásokat stilaris formába öntse.

Mint hogy pedig már meglevő elveket rendszeres egymásutánba alkotni nem nehéz munka, remélhető, hogy a 3 tagú albizottság működését pár nap alatt bevégezni, s fogalmazványát a 18 tagú bizottság, talán f. hó 6-án már végleges megállapodás alá veheti.

Az országgyűlésről.

A képviselőház július 3-án tartott ülése.

Elnök: S o m a s i c h Pál, jegyzők: B u j a n o v i c h Sándor, J á m b o r Pál.

A kormány részéről jelen voltak:

Andrássy Gy. gr., Mikóli gr., Eötvös J. b., Gorove I., Horváth B., Lönyay M. miniszterek.

Elnök d. e. 9 órakor megnyitja az ülést.

A tegnapi ülés jegyzőkönyve felolvasatván, hitelesítették.

Elnök jelenti, hogy Mátyás Izidor Baranya szőlőterületen megválasztott képviselő benyújtotta megbízó levelét. Az igazoló bizottsághoz utasított.

Elnök bejelenti Eperjes városa kérvényét az eperjes-dukai vasútvonal kitépése tárgyában. — A vasúti bizottsághoz utasították.

Ivácok György bemutatja a Huszár Imre választási ügyében vizsgálatra kiküldött hármastól szót által felvett jegyzőkönyvet.

A IV. bíráló bizottsághoz utasították.

Mednyánszky Dénes Selmezi iparosai részéről az iparrendezés tárgyában, T i s z a Kálmán Debreczeni iparosai részéről ugyanezen tárgyban, M a k r a y László Déva város iparosai részéről a szabad ipar ellen nyújt be kérvényt.

A bírói hatalom gyakorlásáról szóló javaslat ellen kérvényeket nyújtanak be: K i s János Szatmár 300 polgára, M e d n y á n s z k y Sándor Zemplén Tolcsva városának több polgára, R á k ó c s y János Kaloosa 111 polgára, H e n s z l a n n u r e Mohács városa és több tolnai község, B e n i c z k y Ödön 210 rákospalotai polgár, G o n d a László 1309 békesi plg., D e á k y Lajos több krasznai és biharmegyei község polgárai, M u k i c s Ernő 2827 szabadkai választó, B o b o r y Károly több pestvárosi polgár, J á m b o r Pál Kis-Kun-Hegyes polgárai, M a t k o v i c h Tivadar Veszprém enyingi kerületének több polgárai, S z é k y Péter Tiszafüred és más több hevesi község polgárai részéről.

A ház ezután napirendre tér. Napirenden van a bírói hatalom gyakorlásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

A szónoklatok sorát megnyitja

Eördög Frigyes, ki dicsegetreméltó rövid szavakkal indokolja a javaslatot. Mivel a törvényjavaslat szükségleten amputáltottnak végezhetséges a nemzet testén, szónok nem járult hozzá. Elismeri, hogy az igazságszolgáltatás néhol, habár Békásra nézve nem mondhatja ezt, gyarló, de a törvényjavaslat nem fog ezen segíteni, ha a ház megmarad a benne leltet elvek mellett.

Csanády Sándor hosszasan tárgyal a közönségek rosz voltát, minek terbe a jobboldalra s a kormányra háramlik. A nemzet jogainak megsemmisítése tervezetik a javaslatban. Miként ajánlhatja valaki a javaslatot, midőn a „népek ezrei,” mint a naponkint beérkező petíciók mutatják, ellene vannak. Szónok szól ezután a 48-as párt hazafiasságáról s a jobboldal hazafiatlanságáról. Nem a 48-as párt a forradalmár, hanem a jobboldal az. (Derűtlenség a jobboldalon.)

Almássy Sándor: A kormány ezúttal kutatja, melyek az a javaslat előterjesztésében vezérelhetők. A kormány kevés jó akaratot mutatott eddig arra, hogy az igazságszolgáltatást és közigazgatást megjavítsa és szónok erre példákat hoz fel. A kormány szándékosan rontja le a megyék tekintélyét, hogy a megyéket a centralisatio karjaiba hajtsa. Nem fogadja el a javaslatot.

Szathmáry Károly: Azt hiszi, hogy már nem csak az aratás idejében vagyunk, hanem már a cséplés idejében is. Mindenki ohajja az igazságszolgáltatás rendezését. A kormány a civilisatio nevében el akarja venni a bírák függetlenségét. Különböző tejes függetlenség nincs. Ha tréfalni akar, azt mondaná, hogy egyik függ felülről, a másikat támasztják alulról. A kinevezett bírák szolgáltságát vitatja. Utal a Martinovicz főlebeszárkésére, a Wesselenyi perre. — Igazságszolgáltatásunk gyarlóságának oka az, hogy fiatal gunk a forradalom eseményei által kivetett sodrából s elvesztette érdekeltségét. A Deák által ajánlott módosítvány szerint életheleptendő állambírókat nem tekintni elégséges garanciának a bírák függetlenségére. Szónok azt hiszi, hogy addig, míg egy törvényben gyökerező új nemzedék fel nem növekszik, nem célszerű elválasztani a bírásokat a közigazgatástól. Nem fogadja el a javaslatot.

Németh Albert: A megye a nemzeti politika képviselője, míg a miniszterium osztrák érdekeket véd. A dolog érdemében nem bocsátkozik, mert biz tudja, hogy a falra borsót hány s csak néhány megjegyzésre felel. Megyei omnipotenciáról nem tud semmit. A miniszterium nem panaszkodhatik, mert még azt sem engedte meg, hogy a megyék felkelték saját és szomszédmegegyek területén azon szellemet, mely a kormány politikáját kárhoztatja. Szónok válaszol Horváth Mihálynak és Csáky Tivadarnak és több más képviselőnek. Hrabár Manónak igen elutasítva felel azon szavaira, melyben a minisztert az istenhez hasonlította s időt kért a reformok keresztülvételére, mert hiszen az istennek is hat nap kellett a mű tökéletes befejezéséhez. Szónok fél, hogy ha a miniszternek is hat napot engedünk a reformok létesítésére, a bírói kinevezések talán a negyedik napra maradhatnak, pedig a biblia azt mondja, hogy negyedik napon az isten a causó-mászó állatokat teremté. Nem fogadja el a javaslatot.

Gubody Sándor a javaslat ellen szól.

Binder Mihály. Minden reform-kérdés a municipiumok rendezésének kérdése vezet vissza. A bírói hatalomról szóló törvényjavaslat előterjesztése a helyhatóságok rendezése előtt nem logikai s nem korrekt. Szónok a javaslatot érdeklő és még különösen szász autonomikus szempontból tárgyalja. Mivel a törvényjavaslat nézete szerint jelenleg nem tárgyalható, határozati javaslatot nyújt be, mely szerint a ház a szörnyen levő javaslat tárgyalását a municipiumok szervezéséig elhalasztaná. E határozati javaslat 10 szász képviselő által van aláírva.

Majoros István a javaslat ellen szól.

Simonyi Ernő, az utolsó följegyzett szónok vette fel a szót. Hosszasabban, a ház általános figyelmére, a baloldalon gyakori megújuló helyeslés-nyilatkozatai közt beszélt a törvényjavaslat ellen, melyet még a részletes tárgyalás alapjául sem fogadhat el.

Szólásra többen nem levén feljegyezve, — szót emelt:

Horváth Boldizsár igazságügyminiszter: T. ház! Ne várják türelmem, hogy minden egyes ellenvetésre közbeszóljak, mely a tulajdonról a szörnyen levő törvényjavaslat ellen felhozza lón.

Ezt hűve, napokat kellene igénybe vennem, és egy részről visszaélést követnék el a ház türelme, másrészt pedig plágiumot követnék el igen tisztelt elvtársaim ellen, kik ezen érveiket ellenérveikkel már ugyan halomra döntötték. (Élénk ellenmondás a baloldalon és felkiáltások ohó, ohó. A jobboldalon pedig: Ugy van, ugy van!) Feladatom nem úgy fogom fel, hogy a részletekbe bocsátkozzam, — hanem a tárgy főbb mozzanatait emelem ki.

Igen tisztelt képviselőtársam, Várady Gábor, kit lellem mély fájdalommal látok ott a merev negatív padjain ülni (felkiáltások a baloldalon oh, oh!) holott gazdag tehetségének itt a cselekvés táborában lenne helye, — engem a büvészhöz hasonlított. Megvallom, van némi találgató s hasonlatban, — mert csakugyan egy büvésznak hatáskörébe nyultam, — midőn a multkor beszédemben egy nagy szellemet akartam felidézni a házban, a 48 ki törvényhozás szellemét, hogy adjon segílyt mielőbb befejezni azon művet, melynek első alapjait ő tette le. Kisérletem azonban fölig hajóteremtés szeptevett, a mennyiben a ház tulajdonos elnök ezen nagy szellem helyett egy ijesztő kísértet jelent meg, mely már apáinkat is üldözte a pozsonyi országgyűlés termében; utjokba veté magát mindannyiszor, valahánykor egy nevezetesebb haladási lépést akartak tenni, (Kötő helyeslés jobbról, zajos ellenmondás balról) az a maradás a pangás, a tespedés szelleme (Ugy van! jobbról és zaj: balról); melyet apáink krónikája s nével helyegyzett meg: Junctim. Ez az önk jelszava; — ismerem, értem e jelszót; annyit tesz, hogy ha van egy kérdés, mely magában oly fontos, hogy 10—12 napi discussiót venne igénybe, esatoljunk azt össze egy csapat más kérdéssel, hogy aztán egyiket se lehessen megoldani, (Zajos tetsézőnyilatkozatok jobbról, ingerült ellenmondás balról) annyit tesz, — hogy hogyha utunkat több árok zárja el, akkor azokat ne egymásután, hanem egyszerre ugorjuk át, hogy annál biztosabban nyakunkat szegjük; (Ugy van! jobbról. Felkiáltások balról: Csak a jobboldal nyakát szegné ez!) annyit tesz e jelszó, minél többet egyszerre, hogy annál kevesebb tesztőljön. Semmi más ez uraim, mint álca, mely a tespedést a viruló élet színeivel lepi el a világ elől. (Zajos felkiáltások balról: Ezt visszautasítjuk! Rendre! Rendre! Hosszan tartó zaj és nyugtalanság. Halljuk!) Jó jel ez uraim anynyiból, a mennyiben már egy párt sincs az országban, mely a haladást nyitlan gátolni merné, hanem gátolja úgy, hogy szinleg még több haladást tűz zászlajára. (Felkiáltások a baloldalon: Erre Horváth Boldizsár legjobb példa!)

Arról vádolnak önk bennünket, hogy miért nem terjesztettük elő a megyék szervezésére vonatkozó tv. javaslatot előbb. De ha ezt tesszük vala, akkor önk szokott ügyességükkel megfordítva a vádat, azt mondták volna... (Ingerült percekhez tartó közbeszólások balról: Ez gyanusítás! Probálja meg előbb a miniszter, mielőtt gyanusít! Rendre! Felkiáltások jobbról. De ugy van! Vukovics Sebő szólni akar személyes kérdésben. Felkiáltások jobbról: Nem szabad megszakítani a szónokot!) akkor önk azt mondták, ház nincs e sürgősebb tárgy? és vajjon nem szomorabb és szánandóbb állapotban van-e az igazságügy? Ezzel és nem a megyék szervezésével kellett volna előlépni. Ha pedig természetesen egyszerre tesszük le a két tv. javaslatot a ház asztalára, akkor ismét azon szemrehányással fordulnának önk a kormány ellen, hogy a cupán azért, hogy kifárasztja a ház türelmét és hogy az egyes kérdések alapos megvitatását... (Indultos közbeszólások balról: Rendre kell utasítani! Ezt nem tűrjük; Felkiáltások jobbról: Igaza van; Szólni nem akaró ellenzés és zaj)

Elnök: Felkérni bátorodom a t. házat (Zajos felkiáltások balról: A minisztert! A minisztert! Számos képviselő a baloldalon felállnak és szólni kívánnak. Felkiáltások jobbról: Halljuk az elnököt! A zaj lassan kint lecsillapodik.)

Felkérni bátorodom a t. házat, méltóztatnék a tanácskozásokat azon nyugodtsággal megtartani, mely igen szükséges az ily fontos törvényhozási tárgyban. (Egy hang balról. Akkor ne provokálnak bennünket.) Azon esetben, ha én megértettnék fogok találni akárkit, meg lehet győződé a t. ház, hogy kötelességemnek fogom tar-

tani, hogy a szónokot rendreutasítsam (Felkiáltások balról: Ha ez nem sértés, akkor semmi sem sértés! Ez gyanusítás, gyalázat! Felkiáltások jobbról: Ezt kell rendreutasítani! Balról: A minisztert! Jókai Mór: én álarazot nem viselek! Halljuk! Hosszantartó mozgás. Felkiáltások balról, csakugyan az gyalázat! Hát ez a demokrata ember! Hevesy Bertalan közbeszól: Utasítsa önk rendre a miniszter; Elnök cseog.)

Horvát Boldizsár (folytatva): Sajnálom t. ház (Közbeszólások. Lehet is sajnálni! Zaj. Elnök cseog.) Sajnálom t. ház, hogy önk a szólásszabadságot, melyet maguk részére követelnek, meg akarják tagadni a minisztertől. (Halljuk!) Emlékeztetem önköt arra, mit a multkor a balközép igen t. vezére Tisza K. képv. ur mondtott, hogy pirulnom kellett volna, mikor a t. javaslatot beterveztetem. (Helyeslés a jobboldalon). Hanem a miniszternek ezt visszautasítania nem szabad! (Felkiáltások: Szabad! de nem szabad gyanusítani. Halljuk.)

Hát tegyük azt t. ház, hogy a kormány mind az igazságügyre, mind a megyei reformra vonatkozó t. javaslatot egyszerre terjesztette volna be. Meglehet, hogy az ellenzék ekkor azon szemrehányással fordult volna a kormány ellen: ime a kormány csak hogy kifárasztja a háztürelmet, csak hogy az egyes kérdések megvitatását lehetetlenül tegye, ige a kormány tömegesen támadja meg a házat és hogy javaslatait mintegy keresztülcsémpéssze, a ház kénytelen alapos megvitatás nélkül a legfontosabb kérdéseket is eldönteni. Azon mesebeli molnár jut itt eszembe, hogy akár maga tilt a számarra, akár fiát tiltette fel, akár fiával egyült tilt arra, a recriminatio nyilatit soha sem tudta kikertülni. De ha már hibát követünk el az által, hogy nem egyszerre terjesztettük be a két törvényjavaslatot, — kérdem, hogy önk bölcsessége jóvá teszi e azt, ha elhalasztjuk azt is, mi már előttünk fekszik? Két hónap óta együtt ül már a ház, tevékenységének azonban alig tudja más jelét felmutatni, mint a válaszfeliratot. (Közbeszólások balról. Hát az unjonczok megszavazása?)

A delegatio órája közel van és ezen helyzetben is kénytelen a kormány már kész törvényjavaslataknak egy részét tárczájában nyugodni hagyni (Halljuk!), mert nem reményem, hogy keresztülvihesse azt is, mit már előterjesztett és némelyek részéről még szemrehányás tétetik, hogy ime mért nem terjesztett a kormány még több törvényjavaslatot a ház elé. — Megvallom, hogy van valami comicus a dologban, midőn valaki oly szemrehányást tesz másnak, én nem légezem meg ezen törvényjavaslatot, nekem megyei reform is kell, de ugyanakkor a már előtte fekvő reformot is ad graecas calendae halasztja és önk is azt mondják uraim, hogy azért akarják elhalasztani az igazságügy reformját, mert szoros összefüggésben áll a megyei szervezés kérdésével. De nézzünk! hát szembe ezen ellenvetésnek.

Szónok megjegyzi, hogy a tv. javaslat alfája az alapelv, mely a közigazgatást az igazságszolgáltatástól el akarja különíteni. Mi ezt — ugymond, — ki akarjuk venni a municipium köréből, mert nem akarjuk az igazságszolgáltatást oly téren hagyni, mely a pártszerveződélyé. Ezért tárgyaljuk is most külön e javaslatot s fogjuk tárgyalni később külön a megyei rendezés javaslatát.

A miniszter ezután elméletileg fejtegeti az önkormányzás fogalmát, mely a szabadság konkrét alkalmazása. Áttekinti a család, község, megye, állam eszméjét a elméletileg kikértekezti, hogy az összességet megillető jogról csak az összesség javára lehet lemondani. Aztán áttér a kérdés gyakorlati oldalára. Ha a választást fen akarják tartani, fen kell tartani a municipiumok választását is. — Lez tehát egy helyen két-három törvényszék; minden kasztnak, minden osztálynak más, mint a kasztrrendszerben. Elősorolja ennek gyakorlati lehetetlenségét. Hosszabban szól ezután a bureaucratia vádjá ellen, megvilágítja Ghyecz Kálmán több hivatkozását s a baloldal szüntelen igatott ellenzése s a jobboldal helyeslése között így végi beszédét:

Uraim! most ugy hiszem, befejezhetjük a csatározást. (Igaz! balról, halljuk! jobbról) Sajnálom, hogy önk haragját magamra vontam. (Felkiáltások balról: Oh nem!) hanem én ezt igen természetesen találok, mert nagyon érzékeny veszteségek és csapások azok, melyeket önk e csatározás alatt szenvedtek (Derűtlenség jobbról, ellenmondás és nyugtalanság balról.) Elvesztették mindenekelőtt azon zászlót, mely eddig kiváltást tartottak, a 48-ik nagy elvek zászlóját, (Helyeslés jobbról, zajos, élénk, szűnni nem akaró ellenmondás a balon) hiszen épen azon oldalról oly éles kritikák hallottam a parlamentáris kormányrendszerrel e napokban, melyet a legmegrózottebb ó-convervatív is a legnagyobb nyugodalommal aláírhat, (Élénk hosszan tartó helyeslés jobbról. Felkiáltás a balról: ott vannak a conversatívek azon az oldalon)

Hát vajjon önk e az a 48 as párt, ezek azon elvek, melyeket a 48 as párt zászlajára tűzött? (Mozgás a baloldalon). Hiszen önknek az egész politikájuk miben áll, abban, hogy a parlamenti kormány ellenében a hatalom sulyát a megyékbe fektessék, hogy ez által megszabassák a parlamenti kormány tevékenységét és életképessége iránti hitét megingassák. 1848-ban a 48-as párt párt másfél év védelmezte a kormányt, 1848 június 14-én tartott ülésében (Zaj! Halljuk!), a midőn arról volt szó, hogy vizsgálát alá vonják a szatmármegyei főispánt, és a megyei bizottság tagjait mert egy miniszteri rendeletet nem teljesítették, azon ülésben a 48 ki férfiak egyik hatalmas és igen tisztelt tagja következőleg nyilatkozott. (Felolvas néhány mondatot Nyáry Pálnak a parlamentarismus érdekében 1848-ik éj. 10. díkén tartott beszédéből.)

Ezt igen tisztelt barátom, Nyáry Pál ur mondta (Mozgás a baloldalon. Halljuk a jobbon.) Ugyanakkor mondták még ma is élő szavak —: hála istennek, a megyei omnipotenciának már egy kissé nyakára hág-

tunk. Hanem én a bálványisteneket nem akarom csak változtatni, de akarok mást állítani a megyei mindenhatóság helyébe, melyről senki sem tudta, hol kezdődik és meddig megy.

E szavakat pedig Nyáry mondta (Éljen Nyáry Pál a baloldalon. Derűtlenség a jobboldalon.) Azon zászló, a melyet 48-ban lobogtattak, különbözik attól, melyet önk most lobogtatnak. De mi felvesszük az eljelt zászlót és híven meg fogjuk őrizni azt, nem kérünk rá semmi privilegiumot mint önk, hanem szívesen látunk bárkit is, ki velünk együtt a szabadság jelvénye alá áll, csak azt követeljük, hogy azon irányba vigye és kövesse azt, a melyet azon jelszó jelez. Nem kívánunk sem jogot sem privilegiumot ezen zászló számára, hanem csak azt, hogy annak hitelét és becsületét megvédelmezzük. Vesztettek önk uraim e csatározásban: még egyet, azt t. i. a csata helyén lehullott zárt sisakjok, mely politikai arcukat eddig elrejtette a világ előtt (Helyeslés a jobbon, mozgás a balon.)

A mit eddig csak gyanusítottunk, azt most színről színrre látjuk: a régi táblalabrákat új kiadásban (Derűtlenség.)

Nem szólok többet t. ház (Halljuk! mind két oldalról.) Induljunk hát ennyi csatározások után a döntő csata elé, a szavazó urnához, mindenki táborának megvannak a maga szövetségesei. Egyik táborban vannak az előlötletek (Indultos ellenmondások balról, élénk helyeslés jobbról), az egyikben talán hivatkoznak a törvényes petíciókra, mi hivatkozunk azon ellenállhatlanul hódító erőre, mely az intelligenciának habár hallgatag erejében rejlik. (Élénk helyeslés jobbról, zaj balról.) Önk támaszkodnak a multa, mi támaszkodunk a jövőre. (Élénk helyeslés jobbról. Közbeszólások balról: Gyönyörű kilátás!)

Habár Simonyi Ernő képviselő ur kétségbe vonta is a többséget, hanem azért mégis félelmetlenül megyünk a döntő csata elé, tudva azt, hogy oly ügynek szolgálataiban állunk, a mely mellett elbukni is sokkal nagyobb dicsőség, mint a minőt nekünk az ellenkező ügy győzelme adhatna. (Hosszas élénk éljenzés a jobbról, izgatottág balról. Halljuk Vukovicsot! balról; szavazunk! jobbról. Halljuk az elnököt. Általános zaj.)

Gajdágó Salamon elfoglalja az elnök székét. A miniszter bevezetését bebeszéli.

Vukovics Sebő személyes kérdésben azót kér. (Felkiáltások: Nincs személyes kérdés.)

Elnök azt hiszi, hogy a képviselő nem szólhat azé mélyes kérdésben, mivel nevét nem is említé a miniszter beszédében. (Roppant zaj. A baloldal tagjai ingerülten felugrának helyeikről s a szólásjogot követelnek Vukovics Sebő számára. A jobboldal erősen ellenzi.) Mindkét fél a házbizabályokra hivatkozik. Percek multa helyre állván valamennyire a csend, T i s z a Kálmán a házbizabályokból be akarja bizonyítani, hogy Vukovicsot még a tárgyhoz való szólás joga is megilletné, mivel az előadó még nem szólt. Egyébíránt személyes kérdésben akár mikor szólhat. (Heves nyilatkozatok balról s jobbról.) A csend kissé helyre állván, Vukovics Sebő szólni kezd.

De midőn mindjárt első szavaiban a miniszter azon szavaira frekeltált, — melyekben az ellenzék a maradás, tespedés és pangás szellemétől elfogultnak mondja, a jobboldal ismét heves közbeszólásokkal elhallgattatja a szónokot. Az erre következő zajt leírni nem lehet. Egy teljes negyedóráig tartott az. A miniszterek maguk is kéri a házat, hogy halgassa meg a szót; de a jobboldal nem akar engedni. A baloldal szinte nem s igt elnöknek nem volt mit tennie, mint az ülést felfoszlatt.

Az ülés felfoszlott d. u. 3 órakor.

A „Buda-Pesti Közlönyből.”

Ó ca. és ap. kir. felsége f. évi június hó 30 ról kelt legfelsőbb elhatározásával Somody János, a budapesti téparancsnokságnál szolgálatban lévő L-ső rendű századost, a magyar kir. honvédelgyalogságnál leendő nyilván tartása mellett legkegyelmesebben kinevezni, és a budapesti honvéd-téparancsnoksághoz beosztani méltóztatott. Kelt Budán, július 2-án.

Gróf Andrássy Gyula, s. k.

A pénzügyminiszter által megerősítették, illetőleg kinevezettek a zombori jószágigazgatóság kerületében: Az apatini tisztartósághoz tisztartóvá: Szabadhegyi Sándor; számtartóvá: Deogar János; ellenőrré: Király Károly; irnokká: Stverteczky Fer.; ispánokká: Cservenka János (Apatinban.), Rihmer Gyula (Szántóvá.)

A kis-záptári számtartósághoz: számtartóvá: Stverteczky Elek; ellenőrré: Nagy Károly; irnokká: Dujmovits Istv. (Csanopolyára), Gschwendtner Antal (Kis-Záptárra.)

Az igazgatóság mellé mérnöké Bieber József.

A m. kir. pénzügyminiszter Platzer Jenő pénzügyminiszteri számtisztet a diósgyőri államjavarok igazgatóságához ideiglenes főszámtisztnek nevezte ki.

A magyar kir. pénzügyminiszter a marmaros-szigeti bányaigazgatóság számhivatalához Trux Lajost és Patner Lajost számtiszttekké nevezte ki.

S z a l g h á z i József a m. kir. pénzügyminiszter által III. osztályú adóhivatali ellenőrré nevezetett ki.

A m. kir. pénzügyminiszter által, G a n z e Henrik III. osztályú adóhivatali ellenőrré nevezetett ki.

S z a b ó József a m. kir. pénzügyminiszter által II. osztályú adóhivatali segéd tisztte nevezetett ki.

S á r o s s y tal I. osztályú adó

A magy. k. s z k y Antal II., a III. osztályú adórencz III. osztályú

A m. kir. pé. Rauscher alajos I. k e s Ede P e l c Károly, volt hon. ellenőrké neve

A földmível. kir. miniszter F. D o b r o w s z k i s i n g e r S a m u, D o b o s Elek t. minőségű m. kir. szokká nevezte k

Kü

— Franczia kőröké elterjedt, több jellegű ölt. mélni, melynél fognak szerepelni.

A betegség aggodalmi lassá ellenzék már so hogy elhamarkoz szárágnak pedig ennélfogva nem gére, mint az el folyton növekedő

A mexicói sági rendszere keri hadügymin. ket a nevezett b fogva igen zált jának.

Niel tá. dilábon újrasz. don e miatt fél. és sokáig mellöz. kormányzója, az tettet.

Ó áll most népképvisellett követel Algir sz. szor helyébe. Has a hirhadt algiri Constantineből v

L e h o n állapotok tanulm hevesen támadta hogy a reformbiz. kintlésebb pol. kitésa ellen, sli képviseltesék, v algiri notabilitás. beli ügyek rend

Niel tá. gyakran dicsegt. gier szervezéséve. ügyét is felkarol. tárgyban kineve foglalkozik. A

táborkon inditvá. Metz közt mind. J a c q u e m o n jegyzé, hogy a. esetére, a katon. egymást, de akt. több sinletele

Niel tá. gyakran dicsegt. gier szervezéséve. ügyét is felkarol. tárgyban kineve foglalkozik. A táborkon inditvá. Metz közt mind. J a c q u e m o n jegyzé, hogy a. esetére, a katon. egymást, de akt. több sinletele

Pe	
Buzs	bánsági
"	tiszai
"	pesti
Kész	erő
Árpa	serfőzere
Zab	ettetésre
Kukor	báns
Bab	uj
Éles	
Rép	
Ló	rmag
"	fran
"	vör
Szal	onna
"	vidék
"	helyb
"	füstöl
Az	szilva
Dó	debrezeni
Méz	acétes

Hivatal

Magyar vasuti köl. Pesti keresked. Budai keresked. Pesti iparbank (m. M. ált. hitelbank) Népbank. Pozsonyi hitelbank. Angol-magyar ban

Sárosy Endre a m. kir. pénzügyminiszter által I. osztályú adóhivatali ellenőrré nevezett ki.

A magy. kir. pénzügyminiszter által Topolcsányi Antal II., Gruber Ágoston és Zobel Gyula III. osztályú adószedőkké; továbbá Pochner Ferenc III. osztályú adóhivatali ellenőrré nevezettek ki.

A m. kir. pénzügyminiszter által Vass József és Rauscher Alajos III. osztályú adószedőkké; továbbá Békes Ede, Pelchrimovszky Vilmos és Schmid Károly, volt honvédszázados, III. osztályú adóhivatali ellenőrré nevezett ki.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelmiügyi magy. kir. miniszter Publig Ernő, Labancz János, Dobrowszky Gusztáv, Szucs Ferenc, Schlesinger Samu, Simon Antal, Kosch Károly és Dobos Elek táviradi gyakornokokat ideiglenesen minőségű m. kir. másodosztályú államtávirásnokokká nevezte ki.

Külföldi események.

Franciaországban az ellenzék mindig szélesebb körökbe elterjedve, egyszerűsége és nyugodtabb jellegű volt és válság nélküli kimenetelt enged remélni, melynél torlaszok és Chassepot fegyverek nem fognak szerepelni.

A betegség rendes lefolyását vesz; az üzleti világ aggodalmait lassanként enyésznek, mert látják, hogy az ellenzék már sokkal szélesebb alapon nyugszik, sem hogy elhamarkodás által jövőjét veszélyeztetné, a császárságnak pedig előbb utóbb engednie kell; bizalmát ennélfogva nem annyira a császári kormány bölcsességére, mint az ellenzék eszélyességére és a közvélemény folyton növekedő befolyására fekteti.

A mexicói hadjárat idejében Fauld takarékosági rendszerét kényszerítve Randon tábornagy akkori hadügyminisztert, hogy a felhalmozott hadkészségeket a nevezett hadjárat szükségleteire fordítsa, minélfogva igen silálat állapotban adta át a hadügyet utódjának.

Niel tábornagnak, ki a hadsereg állandó hadilábait ujjászervezését csak imént fejezte be. — Randon e miatt félig meddig elvesztette a császár kegyét és sokáig mellőzve lőn, míg végre mint Algír egykori kormányzója, az algíri reformbizottság elnökévé nevezett.

Ő áll most ezen bizottságban az oppositio élén, és népképviselővel összekapcsolott polgári kormányzatot követel Algír számára a jelenleg fennálló katonai rendszer helyébe. Hasonló követeléssel lépett fel Desvaux a hírből algíri tábornok is, ki zarnok eljárása miatt Constantineből visszahivatott.

Lehon gróf multkor Algírba küldetett az ottani állapotok tanulmányozására végett és visszatértekor oly hevesen támadta meg a hadügyminisztert a kamarában, hogy a reformbizottságba fel sem vétetett. Algír legtekintélyesebb polgárai tiltakoztak ezen bizottság megalakítása ellen, sürgetvén, hogy a kamarában Algír is képviseltesse, vagy ha nem, egy a nép választásos az algíri notabilitások közül külön képviseletet a gyarmati ügyek rendezésére.

Niel tábornag, kinek szervezési képessége gyakran dicősrőlleg kiemeltetett, nem elégszik meg Algír szervezésével, hanem azonfölül a hadi szállítványok ügyét is felkarolja, szervez a francia vasutakon. Az e tárgyban kinevezett bizottság főleg a keleti pályával foglalkozik. A negyedik bizottsági ülésben az elnöklő tábornok indítványozá, hogy a katonai vonatok Páris és Metz közt minden ötven órában közlekedjenek, mire Jacquesmont, a keleti pálya igazgatója, megjegyezte, hogy a rendes személyvonatok megszüntetése esetére a katonai vonatok gyorsabban is követhetnek egymást, de akkor a metzi és Strassburg pályáikon több minitételre válnék szükségessé, hogy ott egyidejű-

leg 3-4 katonai szállítvány kihatathassák. Elnök erre sürgetően felszólította az igazgatót, hogy a javaslatba hozott színezésvonalra vonatkozó terveket a költségvetéssel együtt mielőbb a hadügyminiszter elé terjeszesse. Napoleon császár egészségi állapotáról írja az „Independance” jun 29-ik számában: Mult vasárnap a császár egész napon át igen szenvedő állapotban volt. A Monchy le Chatel-ben élvezett villásreggeli után ájulás fogta el s annyira elgyöngyült, hogy a rövid utat a kaszélylótól az indóházig csak kocsin tehette meg. Az indóház lépcsőzetén két egypáru támaszkodva ment fel.

Az általános zsinatot illetőleg Romában hallomás szerint, azt elhatározták, hogy ennek tartalma alatt nyilvános, félig nyilvános és titkos ülések fognak tartatni. Az első kettőben a világi küldöttek is, az utóbbiban csak a pápi elem s a kormányait képviselő püspökök veendnek részt. Illetékes helyről erősítik, hogy Bannville marquis nem ugyan hivatalos, de félhivatalos módon tudakosdott a római udvarnál a zsinat programja iránt s azt nyerte volna válaszul, hogy e tekintetben még semmi határozatot.

Bismark gróf, mint a távirada jelentő; egészségi tekintetéből ismét szabadságot nyert. Ilyesmire eddig majd minden évben megtörtént, azon különbséggel, hogy a gróf máskor a Varzinban töltött szünetnapok alatt is szoros érintkezésben maradt a miniszterekkel, mialatt most ideiglenesen teljesen fel van mentve az államügyek vezetésétől s a minisztereknek szabad adatot.

Az államcancellár tollólléte alatt Heydt báró fog a porosz minisztertanácsban elnökölni, ezt pedig, ha a fűrdőidő használatát végett Berlin ot adahagyja, Roon hadügyminiszter fogja helyettesíteni. A külügyek vezetése Bismarknak a jövő tőre kiállításába vett visszatérteig Thiele államtitkárra bízott.

Igen természetes, hogy az államcancellár ezen váratlan lépése számtalan commentárokra lott alkalmat; némelyek kegyeszetten tartják, mások azt hiszik, hogy visszavonulása csak ideiglenes fordulatot jelez a porosz politikában, vagy pedig a birodalmi gyűlés magatartása által idéztetett elő, mely az adó előterjesztvényeket elvetette.

Nemi felvilágosításul, kivált az utóbbi tekintetben a „New-York Herald” alábbi közleménye, melynek egyik levelezője, az éjszak-német szövetség belpolitikájában való tájékozás végett, s hogy megtudja, miként gondolkodik Bismark az adóelőterjesztvény elvetése felett, audienttiát kért az államcancellárnál, ki ez alkalommal hozzátvetőleg így nyilatkozott:

Az adó előterjesztvények visszavételének, valamint az ebből keletkező további nehézségeknek okában keresendő, hogy a képviselők nem tudják helyesen felfogni sem a helyzetet, sem saját állásukat. Államnak tekintvén magukat az államban, meg minden feudális nézetek által vezéreltetnek. Nem érzik, hogy a kormányval közbe érkeik lehetnének, rosszabbban, elalmondásban és sokféle nehézségek emelésében találják kedvüket, anélkül, hogy maguk részéről valaha cél szerű javaslatokat tennének, lássa a miniszterium, mint tud velők kijönni.

Számtalan töredékre oszolva, melyek mindegyike csak saját érdekét tartja szem előtt; a képviselők egyedül az oppositioiban találkoznak s nem akarják látni, hogy a pénz nem a miniszteriumnak, hanem az országnak kellett volna megszavazniok. Összel talán szükségessé válhatik a választókra hivatkozni annak kitudása végett, vajjon ezek nem bitnak-e helyesebb fogalmakkal a modern állam valódi feladatáról, s a népképviselet állásáról azon uraknál, kiknek mindegyike par excellence államférfinak képzelet magát.

Ily magatartás mellett, a személyes bizalom ismételt nyilvánulása természetesen legkisebb becselet sem bírnak. O — ugymond — régóta megunt a dolgot, s már többször elbocsátást kérte, de az agg király megakarja tartani régi minisztereit s nem örömet bízná magát új, eddig még nem próbált tanácsadókra.

Levelező azon kérdésre, vajjon Europa helyzete tetteleg nem engedi-e meg a hadsereg leszállítását, Bismark nem-mel válaszolt. Éjszaka Németországnak fellégyverezve és tettelegesen kell állnia, mert legesekélyebb garanciával sem bir Austria és Franciaország valódi szándékait iránt. Angolszág és Amerika közt családi viszály forog fenn, az Oroszországi szövetségről pedig éppen az ellenzék akarna legkevésbé tudni. Hasonló tényállás mellett Poroszország nem szállíthatja le hadseregét. Igaz, miszerint a francziák nem óhajják a háborút, de e nemzet gyűlölköny jellem ael bir, melyet könnyű feligatni, s ha ez megtörtént, oly hővel rohanna a harciba, minőrlő az egymásközt meghasonlott és lassu vért német factioknak távol fogalmuk sincs.

Levelező azon megjegyzésére, hogy e nyilatkozat nem annyira az éjszak-német szövetség mint Poroszországra látszik vonatkozni, Bismark Allg. Ztg. „Hisz-e ön, hogy e tekintetben a két állam érdekei külválaszthatók volnának? Képzelve, hogy New-York államnak 30 millió, a többi államnak pedig összesen csak 6-7 millió lakosa volna.”

Ezek mindenesetre figyelmet érdemlő újmtatások, annál inkább, mert hitelességük mellett szól azon körülmény is, hogy a „Nord. Allg. Ztg.” Bismark lapja, közli a fennidézett beszólgetést. Londonban a katolikusok száma örvendesi módon szaporodik. Sz. Háromság vasárnapján a londoni kath. templomokban évente gyűjtések eszközöltenek új templomok építésére.

Az idén Manning érseknek pásztorlevele olvastatott fel a nevezett vasárnapon, melyben a többi közt mondatik:

„Noha Londonnak már 50 kath. temploma van, és ezek mindenikben vasárnap és tünnapokon 2-5 mise tartatik, számos katolikusnak nincs alkalma misét hallgatni.

A mult évi sz. Háromság vasárnapja óta 2 új templom építése befejeztetett, 5 épülő félben van, és négyhez az alapkö legközelebb fog letétetni.

Ujabb hírek.

A német püspökök szeptember közepén confrentiát tartanak Fuldban, melynek kirekesztőlegesen tárgya az általános zsinat leend.

A francia törvényhozó testületben f. hó 2-ig 131 választás igazolatott.

Konstantin polyból jelentik, hogy Mustafa Fazyl basa tárcza nélküli miniszterre nevezett.

Páris, jul. 3. A francia. belga bizottság ülési berekesztettek, és valamennyi pontra egyesség éretett el. Franciaország követelése egészen ki vannak elégitve.

UJDONSÁGOK.

Pályázat. Az országos köznevelési egyesület által kiírt 10 darab arany pályadíjra az orvosi tanártestület részéről föltett következő pályázat hirdetik: Adassanak elő a vesé bajjai kórboneztani és kórszövettani tekintetben. Pályázat minden orvostan hallgató, ki az 1869. i tanévben a pesti kir. egyetemen mint orvos hallgató be van jegyezve. A pályamunkák tisztán idegen kézzel írva és a szerző nevét rejtve lepecsételt jelítség levél kíséretében f. é. okt. 15-ig beklüdenők következő czim alatt: Az országos köznevelési egyesület igazgató titkárnak Pest Valero utca 1. A pályázat eredménye f. é. okt. 30-án lapok útján fog közlé tetetni. Kelt az országos köznevelési egyesületnek Pesten 1869. i. jul. 1-én tartott választmányi ülésében. Schvarcz Gyula az országos köznevelési egyesület elnöke.

A m. történelmi társulat legközelebbi ülésén Thaly Kálmán titkár előadja nézeteit a társulat ez évi kirándulási iránt. A gyűlés ezeket elfogadva, Hontmegyét teszi közlebb történeti kutatásai helyévé. Nagy Imre, Deák Imrénék 1587-ből származó emlékiratát nyújtja be, melyet a Sikkeiek levéltárában fedezett fel. Ezenkívül még a surlei és az almási convent kiadványait mutatja be, melyeknek a pecsételt jókarban láthatók. Szuppola Ferenc kelt, I. Endre korából való imáról s egy 1242-ből való mongol hadvezérlő parancsról értekezett. Ezután a gyűlés zártta alakult.

A „Minerva” első magy. tót részvényes könyv nyomda éeki adótársulat részvényeire a 2. 10 frtyi részlet a társulat pénztáránál (Pest gyár utca 7. sz. Bóbula urnál) július hó 30 ig személyesen vagy írásban az ideigl. részvény nyugták beklüdeése mellett fizetendő.

Sodronyvasut. A lapok a minap említett tettek egy sodronyvasutról mint új találmányról. Ilyféle vasut Pesten is fog alkalmaztatni a földunason levő Drasche-féle szénraktáraknál és segélyvel a szén a hajókból egyenesen a raktárakba fog szállíthatatni.

Kérvényezés. Aradmegye románjai, [szám szerint 7960 egy körvénny intéztek a belügyminiszterhez, melyben Aradmegye számára román nemzetiségű főispánt kérelmeznek. — A tömeges aláírásokkal ellátott kérvény ezen kívánatot a nemzetiségi törvényvel indokolja.

A viellezkel sóbányában alkalmazott 250 lőerejű gép május 27-29-ig sikeresen működött: a 26-án 1 öl 2 láb s 1 hüvelyk magas víz 30-ig 1 öl, 1 láb, 2 hüvelykre apadt, de 30-án a gépben hiba történt, 2 júniusig a víz magassága ismét 1 öl, 1 láb s 9 hüvelykre emelkedett; június 2-ra azonban a gép megint működésképesé tétetvén, remélhető, hogy a víz kiszivattyúzása ezután sikeresen fog előhaladni.

Bélnyészől a „Biharnak” következő, több tekintetben figyelmet érdemlő balesetről írnak: — A belényesi r. kath. népiskolák dérek néptanítója Kucsovazky Sándor f. évi június 22-én az itteni város-erdőben junialist rendezvén, az abban részt vett kiadédek általjában, többi résztvevők csak nem kivétel nélkül megadták ezen időszék árát, egész testökön viszketeg vérgyűlések, hólyagok és fájdalmas kelevészek ütöttek ki. Jól értesült szakavatottak annak tulajdonjait ezen eseményt, mikép a tölgyeseken pusztító milliórd heryöki elszáradván, tánc közben fölvert mérges poraik okozták e kellemetlen fájdalmat. Folyó évi június 27-én a görög keleti iskola javára tartott hasonló mulatságban résztvevőket ugyanazon sors érte. Emlekeztes lesz gyötrelmes utóéletű örökké e két kirándulás. Joggal mondhatni — mitűn ez utóbbi mulatók veszedelme előre látható és bizonyos volt, s a poltikai közegek azt, ugyanazon helyiségben megtartani engedték — mikép felettünk minden irányban egyedül a Gondviselés örökösök.

Nyilt-tér.

Felebaráti figyelemzetés (Gombos erősítő italára) a szenvedőkhez!

Midőn naponta érkeznek hozzám a fentnevezett taira vonatkozó levéll megkeresések, kötelességemnek tartom a szenvedő közönséget következőkről értesíteni: I. Az „Egészségi tanácsadó” jeles szerkesztője dr. Pete tanár vizsgálat alá véve Gombos új méltóságának erősítő-italát, azt lapjának 2-ik számában min legjótékonyabb házi szert ismerteti meg és háznál tartandónak ajánlja.

II. Több szenvedőknek becsatlébbi nyilatkozatuk szerint eddigi utasításaim azt eredményezték, miszerint a már is nagy, de méltó hirre kapott „erősítő italnak” gyomor, máj, lép- és ideg bajokban jó, gyors és biztos gyógyhatása van.

Eddig az épen most említett gyötrelmes bajokban szenvedőket, kik gyógyszereléstnek által nem javultak — ha tehetősek voltak — fűrdőkbe küldöttük; a szegényeknek szokás szerint szenvedni kellett. Hogy azonban a fűrdők sem tették a kívánt sikert, azt több hozzám intézett levelek tanúsítják; míg ellenben szegényebbeknek is az erősítő itallal eszközöndő meggyógyulásuk mindig kevesebbe került minden egyéb szerek nélkül.

Midőn ma egyedül csak fentebbi négy bajokról emlékezem meg, ez azért történik: mivel beérkezett gyógyjelentések szerint, de saját megfigyelésem után is, említett bajokra nézve az erősítő-italnak gyógsyikere kétséget sem szenved már; míg több kísérlet alatt levő betegségeknek az orvosi itélet még függőben tartatik és csakis az illetőknek tanúsága alapján fog kimondatni. Végre.

III. Minden osztályú szenvedőket, kik az erősítő-italra nézve köllőleges alkalmazási utasításért fogának meg hozzám fordulni, arra kérem: bizalmas leveleiket csak egyszerűen fogalmazzzák minden ezereomnia nélkül. — Ebbeli utasítás ugy mint ezelőtt is rangkülönbség nélkül egyedül emberbaráti tekintetből fog kézhöz szolgáltatni.

Kelt Székes-Fehérvárott, január 25-én 1869. Dr. Schaller.

Kiadó-tulajdó nos és felelős szerkesztő: ZOVÁNYI MIHALY.

T Ö Z S D E.

Table with multiple columns: Pesti ár- és értéktábla, Gabna-árak, Hivatalos jegyzések, and various market prices for goods like flour, oil, and sugar.

